

Indhold

DEKS søger sekretær/specialist med flair for regnskab og databaser

DEKS Brugermøde 2022

Har du en god ide til DEKS Brugermøde 2022

DEKS Julekonkurrence

Vi ønsker alle en god jul og et godt nytår

EQA-program til ACE
(Peptidylidipeptidase A)

Ministudie om måling af glukose

DEKS har 25 års juleæum i år

DEKS søger sekretær/specialist med flair for regnskab og databaser

Vi har en stilling ledig pr. 1.2.2022 eller efter aftale. Stillingen er en fast stilling på 25-37 timer om ugen - timeantallet afhænger af dine kvalifikationer.

Se stillingsopslaget på jobnet.dk

Ansøgningsfristen er onsdag den 15. december 2021. Vi forventer at holde samtaler mandag og tirsdag i uge 51.

Gitte M. Henriksen

DEKS BRUGERMØDE 2022

HUSK at reservere datoerne 21.-22. september 2022, hvor der afholdes Brugermøde på Hotel Sønderborg Strand i Sønderborg.

Har du en god ide til DEKS Brugermøde 2022

Har I et godt projekt, en udfordring eller et nyt udstyr, som I gerne vil fortælle om på Brugermødet – så hører vi gerne fra jer. Der er altid stor interesse for emner fra hverdagen. Kom også gerne med ideer til foredrag, workshops eller sessioner – er der noget I gerne vil høre mere om, eller diskutere med jeres kolleger på tværs af landet, så laver vi gerne en session eller workshop om emnet. Foredragsholdere betaler ikke deltagergebyr. Send en uforpligtende mail gerne inden 1. februar til:
gitte.henriksen@deks.dk

DEKS Julekonkurrence – vind en æske chokolade

Find svaret på følgende spørgsmål:

1. Hvad er første nye produkt i "Programmer & Materialer 2022"?
2. Hvor og hvornår foregår Brugermøde 2022?

Svar sendes pr. mail til: deks@deks.dk senest den 13. december og skriv "**Julekonkurrence**" i emne-feltet.

Vinderen får direkte besked og vil blive offentliggjort i næste DEKS informerer.

Ansatte i DEKS må ikke deltage.

Vi ønsker alle en god jul og et godt nytår

DEKS holder lukket fra torsdag 23/12-21 til søndag 2/1-22, begge dage inklusive.

EQA-program til ACE (Peptidyldipeptidase A)

Ved gennemgang af programmer er vi blevet opmærksomme på, at vi udbyder 4 forskellige EQA-programmer til ACE.

Det er en fordel, at de danske laboratorier deltager i de samme programmer, så det er muligt at foretage nationale sammenligninger, og hvis det er nødvendigt fejlfinding.

DEKS vil typisk anbefale deltagelse i et nordisk program, men da der kun er 1 enkelt udsendelse pr. år i det finske program, er dette ikke optimalt.

Derfor anbefaler vi i stedet deltagelse i programmet fra tyske Instand, 3868 DE, da vi mener, at antallet af udsendelser og prøver er passende, og vi samtidig har fået en god "anmeldelse" fra en deltager i programmet.

Det er følgende 4 programmer:

3723 FI Peptidyldipeptidase A (Labquality)

1 udsendelse à 2 prøver
Pris: 1.030 kr. pr. år
5 danske deltagere
24 deltagere i alt, hvoraf 12 anvender reagenset fra Bühlmann

3868 DE Peptidyldipeptidase A (Instand)

4 udsendelser à 2 prøver
Pris: 3.110 kr. pr. år
2 danske deltagere
117 deltagere i alt, hvoraf 74 anvender reagenset fra Bühlmann og 8 anvender STAGO

4225 UK Peptidyldipeptidase A (WEQAS)

6 udsendelser à 3 prøver
Pris: Ca. 3.150 kr. pr. år, hertil kommer udgift til kurer-forsendelse
1 dansk deltager
80 deltagere i alt, fordelt på instrumenter og ikke reagens

4333 UK Peptidyldipeptidase A (pilot) (NEQAS Birmingham)

11 udsendelser à 3 prøver
Pris: Gratis til marts 2022 – fremtidig pris kendes desværre ikke endnu, og det skal sendes med kurer
1 dansk deltager
Antal deltagere i alt kendes pt. ikke.

Gitte M. Henriksen, Karin Heidemann

Ministudie om måling af glukose

DEKS har i november 2021 udført et ministudie, hvor vi har sammenlignet glukoseresultater fra eksterne kvalitetssikringsprøver analyseret på henholdsvis POCT-udstyr og laboratorierutineudstyr.

Formålet var at undersøge om rutineudstyr og POCT-udstyr herunder ABL finder ens glukoseresultater, når der analyseres på prøvemateriale fra "samme patient".

Vi fandt, at de fleste glukoseresultater lå inden for analysekravet på 10,1% (tilfredsstillende), og der var fin overensstemmelse ved:

- Sammenligning af glukoseresultater der var opnået ved analyse på henholdsvis POCT-udstyr, rutineudstyr og ABL
- Sammenligning af referenceværdier og glukoseresultater der var opnået ved analyse på POCT-udstyr, rutineudstyr og ABL
- Sammenligning af fuldblods- og plasmaresultater

Se hele rapporten [her](#)

Gitte M. Henriksen, Lisbeth Nielsen

DEKS har 25års jubilæum i år

Oprindeligt logo

Nyt logo fra 2016

Vidste du at:

DEKS startede, som et **AKU-udvalg** (Analysekvalitetsudvalget) under Dansk Selskab for Klinisk Kemi med Dr. pharm Adam Uldall som nøgleperson. I 1996 blev udvalget overdraget til Københavns Amt som en indtægtsdækket virksomhed med landsdækkende funktion til de laboratoriemedicinske specialer.

Den første udgave af **DEKS informerer** kom i marts 1996, indtil da hed det "AKU informerer", som blev sendt fra februar 1994 til november 1995. I første udgave kunne man bl.a. læse om standardisering af B-HbA1c og sporbarhed af proteinresultater.

I AKU-tiden og i starten af DEKS blev der anvendt **HK og K kontrolmaterialer**, som indeholdt bovint serumprodukter fra norske køer. Sidst i 1980erne og begyndelsen af 1990erne blomstrerede kogalskab, Bovin Spongiform Encephalopati (BSE) og sundhedsmyndighederne ønskede dokumentation på, at kontrolmaterialerne indeholdt bovint serum som udelukkende kom fra raske norske køer. De norske veterinærmyndigheder udstedte et certifikat om at råmaterialerne til produktionen var fra norske køer godkendt til menneskeføde. Desuden måtte de erklære, at BSE ikke var konstateret i Norge.

I forbindelse med et AKU (DEKS) brugermøde blev koen benyttet, som markering af at kontrolmaterialerne var BSE fri!

Kilde: Peter Albeck som den gang var distributør af HK og K (Nycomed) for SERO

Det første **DEKS Brugermøde** blev afholdt på Skejby Sygehus i 1996, og siden er det blevet til 24 DEKS Brugermøder rundt i landet. DEKS afholder det 25. Brugermøde den 21.-22. september 2022 i Sønderborg.

Foto fra Brugermødet i Kolding 2019

Anfør laboratoriets DSKK nr.

	AKU's eksterne kvalitetsvurderingsprogrammer m. fl.	Pris pr. program kr.	Sæt kryds	Pris kr.	Navn i kontak lokalt
4.1	Flydende human kontrol - lyophiliseret human kontrol, FHK-LHK95, 5 ml, 12 udsendelser	2950			
4.1a	Ekstra glas á 5 ml, 12 udsendelser	850			
4.1b	C-reaktivt protein, 12 udsendelser	720			
4.2	Høj bilirubinkontrol, 5 udsendelser	300			
4.3	Lipider og lipoproteinkontrol, 2 udsendelser	370			
4.4	Blodgas- og ion kontrol, 2 udsendelser	620			
4.5	Myocardieinfarkt marker kontrol, 2 udsendelser	540			
4.6	Proteinkontrol, 3 udsendelser	2350			

I 1995 kunne man ifølge **AKU-tilmeldingsformular** bestille 27 forskellige programmer, mens der til sammenligning i 2021 er bestilt over 550 forskellige programmer.

I starten var programmerne rettet mod Klinisk Biokemi og Klinisk Immunologi, men allerede fra 1998 indgik DEKS også et samarbejde med Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi. Efterfølgende er der desuden kommet flere andre laboratoriemedicinske specialer til.

Adam Uldall var også foregangsmand for oprettelsen af **EQALM** (The European Organisation for External Quality Assurance Providers in Laboratory Medicine), som også har 25 års jubilæum i år. For at hædre grundlæggeren af EQALM, gives der hvert år en "Adam Uldall-pris" til en person, der har brugt meget af sin karriere på at forfølge bedre kvalitet.

TAK

DEKS har igennem årene haft god hjælp fra mange forskellige eksperter rundt om i landet, som på hver deres fagområde har givet viden og input til rapporter og eksterne kvalitetssikringsprogrammer. Det er vi meget taknemmelige for.

Se også indlæg om DEKS jubilæum i [DSKB-nyt 4/2021 side 24-25](#)

Uddrag fra første udgave af DEKS informerer 1996, Marts nr. 1

DANSK INSTITUT FOR EKSTERN KVALITETSSIKRING PÅ SYGEHUSLABORATORIER

DEKS informerer

1996, Marts, No 1

Du bedes venligst cirkulere dette skrift på laboratoriet snarest muligt

Afspejles analysekvaliteten for fuldblods glucose af kontroller baseret på serum ?

På kliniske laboratorier måles glucose sædvanligvis på fuldblod eller på hæmolysat, mens vores kontrol er baseret på serum. I analyseprocedure hvor f.eks. opblandingen af erythrocytter/hæmolysat fejlagtigt er utilstrækkelig vil en serumbaseret kontrol have dårligere mulighed for at detektere fejlen fordi serum ikke er så viskøs. Derfor besluttede det gamle AKU at gennemføre en udsendelse baseret på fuldblod, den vil nu blive iværksat (april 1996) - man kan endnu nå at tilmelde sig; kontakt DEKS snarest; se også Programkatalog 1996 side 45 punkt 4.4.

Programmet vil udover rutinemetoder også kunne benyttes på glucometre. Desuden kan småudstyr til hæmoglobin også blive testet ved dette program.

Spermatozoer i sædvæske

Programkatalog 1996 omtaler sperma udsendelsen (4.26) på side 56; det gennemføres i maj 1996 fra Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion - man kan nå at tilmelde sig; kontakt DEKS snarest.

Studie af bilirubin interferens ved creatinin analysen

Labquality vil gennemføre et interferens studium for bilirubin interferens med creatinin analyse, og man har fået fremstillet to frysetørrede sera med samme creatinin koncentration. Det ene serum er "normalt" m.h.t. bilirubin, og det andet er væsentligt forhøjet. Universitetshospitalet i Helsinki vil levere referencemåledata for bilirubin og creatinin. De to prøver bliver analyseret og detaljerede metodeoplysninger indsamles fra hvert deltagende laboratorie.

Hvis man ønsker at deltage meddeles dette til DEKS inden 20 marts 1996. Deltagerafgiften er 250 kr. + moms; den opkræves i forbindelse med fakturering i september 1996.

Blodtypeserologi kontrol, udsendelsesterminer

Fuldblod (4.24) Udvidet kontrol (4.25)

	18. marts 1996
22. april 1996	22. april 1996
	28. maj 1996
	24. juni 1996
29. juli 1996	29. juli 1996
	16. september 1996
14. oktober 1996	14. oktober 1996
	18. november 1996

Danske laboratorier forventes at modtage prøverne ca. to dage efter ovenstående afsendelse fra England.

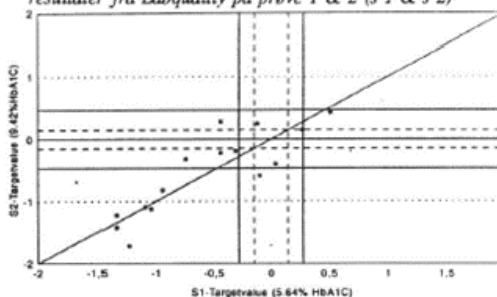
Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring på Sygehuslaboratorier, DEKS
c/o Klinisk biokemisk afdeling
Københavns Amts Sygehus i Herlev, 2730 Herlev
Tlf.: 4453 5300, lok. 3311/4453 5330-3311
Fax: 4453 5332

Standardisering af B-HbA_{1c}

Formålet med standardisering, herunder metode forbedring og evt. anvendelse af ny kalibrator er, at gøre resultater fra forskellige laboratorier sammenlignelige således, at man kan anvende fælles referenceinterval og evt. fælles beslutningsgrænser i diagnostik og behandling.

Analyseresultater fra den tidligere rapporterede kalibreringsundersøgelse (hollandske kalibratorer) marts 1995 og resultater fra de sidste 3 kontroludsendelser fra Labquality er afbilledet på en række Youden-plot's, som kan rekvireres. Her vises kun et enkelt eksempel, Fig. 1, idet differencen mellem den målte værdi for hvert dansk laboratorium og targetværdi er afsat. Targetværdien er her beregnet som et gennemsnit af resultaterne fra Steno Diabetes Center og Odense Universitets Hospital, som begge leverer resultater, der er sporbare til DCCT-niveau i USA. Acceptgrænserne, som er indlagt i figurerne, er de af Gowans et al (1988) foreslåede ($\pm 0,15$ % HbA_{1c}, stiplede linier) og IFCC's forslag (± 5 % fuldt optrukne).

Fig. 1. HbA_{1c}%, målt værdi minus targetværdi. Danske resultater fra Labquality på prøve 1 & 2 (s 1 & s 2)

Samtlige figurer viser en lineær sammenhæng i Youden-plot, hvilket indikerer systematiske afvigelser fra targetværdien. Sådanne proportionalfejl kan skyldes forkert kalibrering eller systematiske metodefejl (eksempelvis forskelligt valg af intergreringsprincip ved HPLC). Det fremgår af de opnåede data, at analysering af såvel kalibratorer som kontrolprøver fra Labquality, viser det samme behov for standardisering af metode eller kalibrering. Samtidig er der allerede nu opnået en betydelig reduktion af spredningen mellem laboratorier.

I bestræbelserne på at skabe et fælles reference-interval, er det muligt at anvende kontroldata fra Labquality vedrørende HbA_{1c} til at afsløre kalibreringsproblemer og at få etableret den nødvendige fælles standardisering, og jeg vil gerne opfordre de laboratorier, som endnu ikke

